

Motion till riksdagen

1989/90:N430

av Maj-Inger Klingvall m.fl. (s)

Energipolitiska åtgärder

Omställningen av det svenska energisystemet pågår efter de riktlinjer som riksdagen lade fast 1985 och 1988. Ett viktigt inslag i denna omställning är beslutet om kärnkraftsavvecklingen till år 2010.

En utgångspunkt i den långsiktiga energipolitiken är utveckling av inhemska förnybara energikällor. Det skulle också få stora positiva effekter på miljön. Omställningen till ett nytt energisystem ger den unika möjligheten att tillgodose miljökraven från början. Omfattande satsningar måste ske på förnyelsebar och miljövänlig energi. Vi måste skyndsamt ta ställning för utbyggnad av solvärme, vindkraft och biobränslen.

Naturgas har ur miljösynpunkt fördelar som gör den intressant som ett alternativ till olja och kol, i första hand för uppvärmning men successivt också för elproduktion. Biobränslena är intressanta bl a därför att de inte ger något nettotillskott av koldioxid. De kan också påverka sysselsättningen positivt. Tillsammans kan naturgas och biobränslen minska klimateffekterna under ett övergångsskede in i ett nytt energisystem.

Viktiga styrmedel för en omställning är miljöavgifter och energiskatter. De bör utformas så att de gynnar miljövänliga och resurssnåla alternativ. Även prissättningen på el spelar stor roll härvidlag och bör utformas så att alternativen premieras. Ekonomiska medel bör användas för att utveckla och pröva alternativ till el.

Kraftvärme är ett viktigt produktionsalternativ som bör prioriteras via miljöavgifter/skatter. I en kraftvärmeanläggning som producerar både el och varmvatten för värmeförsörjning används 80–90 % av bränslet. I ett kondensverk endast 30–40 %. Det är viktigt att kommunerna i fortsättningen får möjlighet att satsa på kraftvärme.

En annan grundläggande åtgärd i omställningen till nytt energisystem är energibesparande åtgärder. Byggforskningsrådet har i beräkningar visat att det med dagens teknik går att spara ca 15 TWh av den årliga energianvändningen genom att minska bebyggelsens värmebehov. Med ytterligare teknikutveckling kan hushållningen bli ännu effektivare. Energisnål teknik för uppvärmning av bostäder och andra byggnader måste användas. Direktverkande el för uppvärmning innebär ett stort energislöseri och bör snarast ersättas. Effektivare energianvändning är redan möjlig att genomföra, t.ex. värmeåtervinning av olika slag, värmepumpar, jordvärme, nya typer av lam-

por och energisnålare bilar. Industrin har också stora möjligheter att spara energi.

Mot. 1989/90
N430

Kunnig rådgivning är också av stor betydelse för ett effektivare utnyttjande av energin. Den kommunala energirådgivningen måste i det perspektivet byggas ut och utvecklas.

Ett heltäckande energihushållningsprogram bör snarast upprättas.

Regeringen har aviserat att under hösten lägga en energipolitisk proposition som bl.a. innehåller förslag om den inledande kärnkraftsavvecklingen. En viktig faktor i en sådan bedömning är kärnkraftverkens geografiska läge. I syfte att få en helhetsbedömning av kärnkraftsavvecklingen bör en plan för avvecklingen av samtliga kärnkraftverk snarast upprättas.

Behovet av ersättningsenergi får inte heller leda till en ohämmad utbyggnad av vattenkraften. De fyra Norrlandsälvarna skall enligt riksdagsbeslut 1986 undantas från utbyggnad.

De energipolitiska åtgärder som bör vidtas är följande:

1. Kraftfulla satsningar görs för att utveckla och bygga ut vindkraft, solvärme och andra förnyelsebara energikällor.
2. Naturgas används under ett övergångsskede.
3. Miljöavgifter/skatter utformas så att de styr in både industrins och hushållens användning på alternativ som skonar miljön.
4. Medel anslås för att utveckla och pröva alternativ till el.
5. Den offentliga sektorn utvecklar och använder energisnål och miljövänlig teknik.
6. Heltäckande energihushållningsprogram upprättas snarast.
7. Den centrala uppföljningen av kommunernas energiplanering intensifieras.
8. Riktlinjer för avvecklingen av samtliga kärnkraftverk upprättas.

Hemställan

Med hänvisning till det anförda hemställs

att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om behovet av energipolitiska åtgärder.

Stockholm den 24 januari 1990

Maj-Inger Klingvall (s)

Margareta Winberg (s)

Lahja Exner (s)

Maj Britt Theorin (s)

Ingegerd Sahlström (s)